

Εσύ, Παππού, πολέμησες στον Μακεδονικό Αγώνα;

Μιχαήλ Φώτιος Ιατρός

- **Αυτήν** την Κυριακή, καλό μου εγγονάκι, τιμούμε την επέτειο του Μακεδονικού Αγώνα. Στις εκκλησιές μας θα γίνουν μνημόσυνα για τους Μακεδονομάχους και θα ψαλούν δοξολογίες. Τα σπίτια και τα δημόσια κτίρια θα σημαιοστολιστούν. Οι δάσκαλοι, στα σχολεία, θα μιλήσουν στα παιδιά για τις θυσίες και τα μαρτύρια των αγωνιστών και οι προτομές των μακεδονομάχων θα στολιστούν με δάφνινα στεφάνια.

- **Και γιατί** όλα αυτά, παππού; Τόσο σημαντική είναι αυτή η επέτειος;

- **Είναι** πολύ σημαντική, παιδί μου, αλλά δυστυχώς εμείς οι Έλληνες δεν της έχουμε δώσει την αξία και την λαμπρότητα που της πρέπει. Αρκεί να σου πω ότι η επέτειος αυτή τιμάται μονάχα εδώ, στα χώματα της Μακεδονίας μας, ενώ σε όλη την υπόλοιπη Ελλάδα δεν γίνεται ούτε η παραμικρή αναφορά. Κι ας έχουνε πει γνωστοί ιστορικοί και μεγάλοι πολιτικοί άνδρες ότι η επέτειος του Μακεδονικού Αγώνα είναι ισάξια με εκείνη της 25ης Μαρτίου.

- **Εσύ**, παππού, πολέμησες στον Μακεδονικό Αγώνα;

- **Εγώ**, άγγελέ μου, δεν πολέμησα. Πολέμησε, όμως, ο πατέρας μου, δηλαδή ο προπάππος σου. Ο Αγώνας τον είχε βρει παλληκαράκι είκοσι χρονών. Σαν να τον βλέπω, τώρα, να μας διηγείται γεγονότα και περιπέτειες από τα χρόνια εκείνα.

- **Και τι** σας έλεγε, παππού;

- **Θυμάμαι**, που μας μιλούσε για τον Παύλο Μελά, για τον καπετάν Άγρα και τον βάλτο των Γιαννιτσών, για τον δεσπότη της Καστοριάς, τον Γερμανό

Καραβαγγέλη, για τον καπετάν Ράμναλη και πιο πολύ θυμάμαι, που τα μάτια του ήτανε συνεχώς βουρκωμένα. Μας τραγουδούσε στο τέλος και ένα τραγούδι για τον θάνατο του Παύλου Μελά και μετά έπεφτε σε βαθείς συλλογισμούς.

-**Με ποιους** πολεμούσε ο Παύλος Μελάς, παππού;

- **Χρυσό μου** εγγονάκι, ο Παύλος Μελάς στα 1904, τότε δηλαδή που η Μακεδονία μας κινδύνεψε πάρα πολύ, ήταν ένας γενναίος ανθυπολοχαγός, που άφησε, στην Αθήνα την γυναίκα του και τα δυο του μικρά παιδιά και ήρθε εδώ στην Μακεδονία, μαζί με άλλους αξιωματικούς από την ελεύθερη Ελλάδα, για να οργανώσει τον Αγώνα και να σώσει την Μακεδονία μας.

- **Από ποιους** να την σώσει, παππού; Η Μακεδονία δεν ήταν ελεύθερη το 1904;

- **Στα χρόνια** εκείνα, η Ελλάδα μας δεν ήτανε έτσι όπως την ξέρεις σήμερα. Η ελεύθερη Ελλάδα έφτανε τότε μέχρι την Ελασσόνα. Λίγο πάνω από την Λάρισα, δηλαδή. Η Μακεδονία μας, στα 1904, ήταν ακόμα σκλαβωμένη στους Τούρκους, όπως επίσης και η Ήπειρος και η Θράκη και τα νησιά μας.

Το πρόβλημα, όμως, τότε, δεν ήτανε μονάχα ο τούρκικος ζυγός. Ο πιο μεγάλος κίνδυνος ήταν από αλλού. Από τους Βουλγάρους.

- **Γιατί**, παππού; Τι έκαναν οι Βούλγαροι και κινδύνεψε τόσο πολύ η Μακεδονία μας;

- **Οι Βούλγαροι**, στα 1870, έφυγαν από το Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης και ίδρυσαν δικό τους πατριαρχείο, την λεγόμενη βουλγαρική εξαρχία. Από τότε και μετά έβαλαν σκοπό τους, να μας αναγκάσουν όλους τους Μακεδόνες, να μιλάμε την βουλγάρικη γλώσσα, να έχουμε στα σχολεία μας Βούλγαρους μονάχα δασκάλους και οι παπάδες μας να υπάγονται εκκλησιαστικώς στην βουλγάρικη εξαρχία και όχι στο δικό μας το Πατριαρχείο. Με άλλα λόγια, βάλθηκαν να μας αρπάξουν την Μακεδονία μας και να την κάνουν βουλγαρική.

Στην αρχή προσπάθησαν να το πετύχουν με το καλό. Με δώρα και με υποσχέσεις. Σαν είδαν, όμως, ότι οι Έλληνες αντιστέκονταν και δεν εγκατέλειπαν ούτε την Γλώσσα τους ούτε και το Πατριαρχείο τους, έβαλαν μπρος τις απειλές, την τρομοκρατία, τα βασανιστήρια, τους εμπρησμούς, τα μαχαιρώματα, τις εκτελέσεις και τις κρεμάλες.

Ένοπλες ομάδες φανατικών Βουλγάρων, οι λεγόμενοι κομιτατζήδες, είχανε γίνει τότε ο φόβος και ο τρόμος των χωριών μας. Αλλοίμονο, παιδάκι μου, σε όποιον αντιστεκόταν στο πέρασμά τους. Ολόκληρα χωριά παραδόθηκαν στις φλόγες. Σοδιές και ζωντανά αρπάχτηκαν και αφανίστηκαν. Γυναίκες βιάστηκαν. Μικρά παιδιά κακοποιήθηκαν. Παπάδες κρεμάστηκαν. Δάσκαλοι αποκεφαλίστηκαν. Γιατροί και προύχοντες εκτελέστηκαν.

- **Τους παπάδες** και τους δασκάλους γιατί, παππού, τους κυνηγούσαν οι κομιτατζήδες με τόση λύσσα;

- **Τους κυνηγούσανε**, παιδάκι μου, διότι τους χαλούσαν τα σχέδιά τους. Ήταν εκείνοι, που κρατούσανε στα χωριά μας άσβεστη την φλόγα της Πίστης και του Γένους μας. Νεαρές δασκάλες πλήρωσαν τότε με το ίδιο τους το αίμα την απόφασή τους, κάτω από τις απειλές των κομιτατζήδων, να συνεχίζουν να διδάσκουν στα Ελληνόπουλα την Γλώσσα και την Ιστορία των προγόνων μας.

Τώρα που μεγάλωσες και μπορείς και διαβάζεις μόνος σου, θα πάμε μια μέρα μαζί και θα αγοράσουμε ένα βιβλίο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, που αναφέρεται στην δράση του Μητροπολίτη της Καστοριάς Γερμανού Καραβαγγέλη. Εκεί να δεις αγώνες και κινδύνους και φυλακίσεις και θυσίες για την Πατρίδα και την Πίστη.

Ο Γερμανός Καραβαγγέλης ήταν ο συντονιστής του Μακεδονικού Αγώνα. Ήταν εκείνος, που συνεργαζότανε στα κρυφά με τον Παύλο Μελά, που στήριζε τους τρομοκρατημένους χωρικούς, πηγαίνοντας, με κίνδυνο της ζωής του, από χωριό σε χωριό, που άνοιγε εκκλησιές κλειδωμένες από τους Βουλγάρους, που ενίσχυε ηθικά και υλικά όλα τα ελληνικά ανταρτικά σώματα.

- **Τι ήταν**, παππού, τα ελληνικά ανταρτικά σώματα;

- **Οι Έλληνες**, καλό μου εγγονάκι, μπροστά στις βαναυσότητες των Βουλγάρων, δεν έμειναν με δεμένα τα χέρια. Οι πιο τολμηροί και οι πιο γενναίοι αποφάσισαν να αντισταθούν. Να φυλάξουν τα χωριά τους από τις εγκληματικές επιδρομές των κομιτατζήδων, να κρατήσουν τα σχολεία τους ανοιχτά με δασκάλους Έλληνες και να συνεχίσουν να λειτουργούν τις εκκλησιές τους στο όνομα του Πατριάρχη.

Έτσι, πήραν στα χέρια τους τα όπλα και δημιούργησαν τα ελληνικά ανταρτικά σώματα σε ολόκληρη σχεδόν την Μακεδονία.

Ο ρόλος των Ελλήνων αξιωματικών, που αποστέλλονταν μυστικά από την ελεύθερη Ελλάδα, όπως ο Παύλος Μελάς, ο Καραβίτης, ο Κολοκοτρώνης, ο Μαζαράκης κ.α, δεν ήταν άλλος από την καλύτερη δυνατή οργάνωση αυτών των γηγενών Μακεδονομάχων. Αυτών των Ηρώων, που με το αίμα τους λύτρωσαν την Μακεδονία μας από την καταιγίδα του βουλγαρισμού. Την έσωσαν, δηλαδή, από τις σφαγές, από την ισοπέδωση της πολιτισμικής μας ταυτότητας και τον αφανισμό της εθνικής μας ελληνικής αυτοσυνειδησίας.

- **Πόσο** κράτησε, παππού, αυτός ο Αγώνας;

- **Ο Μακεδονικός** Αγώνας, παιδί μου, στην πραγματικότητα είχε αρχίσει από το 1870 περίπου. Από τότε, δηλαδή, που οι Βούλγαροι ξεκίνησαν την εγκληματική τους δράση. Η κρισιμότερη, όμως, φάση κράτησε τέσσερα χρόνια. Από το 1904 μέχρι το 1908. Στα χρόνια αυτά, Μακεδονομάχοι απ' όλη την Ελλάδα -ντόπιοι Μακεδόνες, Κρήτες, Μανιάτες, Νησιώτες- δίνοντας σκληρές μάχες και θυσιάζοντας και την ζωή τους ακόμη, κατόρθωσαν στο τέλος, να κρατήσουν τους κομιτατζήδες μακριά από τα χωριά μας και να σώσουν την Μακεδονία μας.

- **Δηλαδή**, παππού, ο Μακεδονικός Αγώνας τελείωσε στα 1908;

- **Όχι**, παιδί μου. Ο Αγώνας ο Μακεδονικός δεν τελείωσε στα 1908. Συνεχίστηκε και συνεχίζεται ακατάπαυστα μέχρι και σήμερα.

Εκείνα τα χρόνια χρειάστηκε να γίνει με θυσίες και όπλα. Σήμερα συνεχίζεται, το ίδιο σκληρός και αδυσώπητος, στα τραπέζια των διπλωματικών διαπραγματεύσεων, στα πανεπιστήμια, στις αίθουσες των Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε κάθε περίπτωση, που δίνεται ευκαιρία για σχετική ενημέρωση της διεθνούς κοινής γνώμης.

Όσο θα υπάρχουν εχθροί μας, που αμφισβητούν το όνομα και την ελληνικότητα της Μακεδονίας μας, ο Αγώνας θα συνεχίζεται, χωρίς σταματημό, με τον ίδιο ζήλο και τον ίδιο ενθουσιασμό.

- **Παππού**, τους Βούλγαρους κομιτατζήδες τους αντιμετώπισαν και τους απώθησαν τότε οι Μακεδονομάχοι. Από τους Τούρκους, όμως, πότε ελευθερώθηκε

τελικά η Μακεδονία μας;

- **Η πολυπόθητη** ελευθερία της Μακεδονίας μας και η ένωσή της στον κορμό της Ελλάδας ήρθε, τέσσερα χρόνια μετά, με τους Βαλκανικούς πολέμους.

Το καμπαναριό του Αγίου Δημητρίου στην Θεσσαλονίκη χτύπησε ελεύθερα, για πρώτη φορά μετά από πεντακόσια χρόνια, ανήμερα της γιορτής του. Στις 26 Οκτωβρίου του 1912.

Πηγές:enromiosini.gr- impantokratoros.gr